

Opi ja innostu Suomen lasimuseossa

Opettajan ideapaperi museovierailun tueksi

Opi ja innostu lasin historiasta, valmistuksesta, taiteesta ja muotoilusta!

Tervetuloa Suomen lasimuseoon! Tässä materiaalissa on ideoita siihen, mitä tekemistä ja pohdittavaa lasimuseon perusnäyttelyssä on alakouluikäisille. Värilliset pallot osoittavat, mihin kohtaan näyttelyssä mikäkin asia liittyy. Olennaiset käsitteet on merkitty tekstiin lihavoituna.

1 Lasi – mitä se on?

Lue tai kerro oppilaille omin sanoin lasista ja sen keksimisestä:

Usein, kun puhutaan lasista, tarkoitetaan juomalasia. Lasilla tarkoitetaan myös erityisesti hiekasta, soodasta ja kalkista valmistettua **materiaalia**, joka on kuumana sulaa ja jäähtyneenä kiinteää. Lasi kestää hyvin erilaisia olosuhteita ja aikaa. Lasipurkissa on turvallista säilöä ainetta, sillä vieraat aineet eivät imeydy siihen helposti. Lasiesine menee kuitenkin myös helposti rikki. Se voi haljeta tai särkyä kolahtaessaan toiseen itseään kovempaan materiaaliin.

- Lasia on ollut jo kauan ennen kuin ihmiset oppivat valmistamaan sitä itse. Esimerkiksi tulivuorenpurkauksen yhteydessä voi syntyä **luonnonlasiksi** kutsuttua ainetta, jota jo kivikauden ihmiset hyödynsivät työvälineissään monta tuhatta vuotta sitten. Nykykäsityksen mukaan mesopotamialaiset ja egyptiläiset oppivat valmistamaan lasia pronssikaudella. Myöhemmin rautakaudella nykyisen Syyrian alueella keksittiin **lasinpuhalluspilli**, mikä nopeutti lasiesineiden valmistamista sekä mahdollisti suurempien ja useampi muotoisten **lasiesineiden** valmistamisen. Taito valmistaa lasia siirtyi Suomen alueelle 1600-luvulla Ruotsista muuttaneiden lasinpuhaltajien mukana. Suomi ei ollut silloin vielä itsenäinen maa, vaan osa Ruotsia.
-
-

TEHTÄVÄ: Arjen lasiesineitä

Pohtikaa pareittain tai ryhmissä, mitä kaikkea voidaan valmistaa lasista (kokonaan tai osittain). Apua pohdintaan saa muistelemalla kotona ja koulussa olevia asioita tai tarkastelemalla museossa esillä olevia asioita. Listatkaa yhdessä oppilaiden kanssa keksityt asiat.

3 Suomen lasimuseon kokoelmat tutuksi

Lue tai kerro oppilaille omin sanoin lasimuseon kokoelmista:

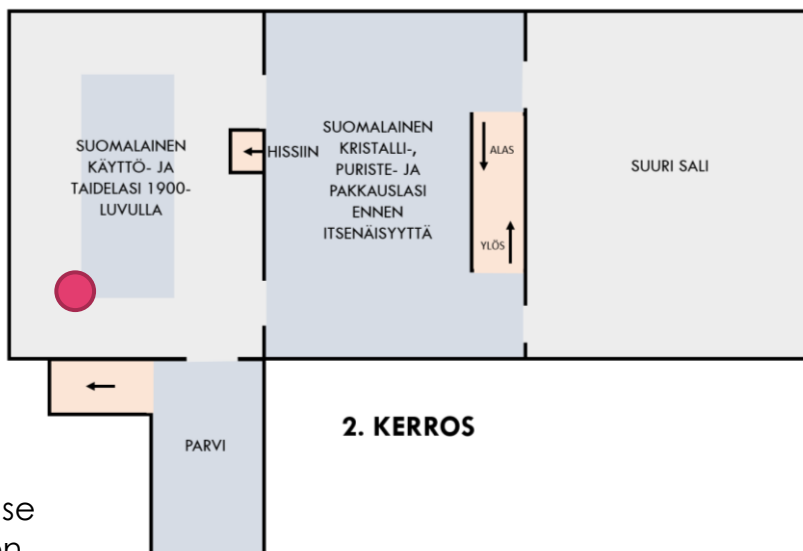
Suomen lasimuseo on lasiin liittyvien esineiden, kuvien, videoiden, kirjojen ja papereiden sekä muistojen koti. **Kokoelmilla** tarkoitetaan edellä mainittujen asioiden joukkoa, jota museo säilyttää ja esittelee. Lasimuseon kokoelmiin kuuluu suuri määrä, noin 40 000 esinettä. Museon ensimmäisen ja toisen kerroksen perusnäyttelyssä pääsee kurkistamaan osaan lasimuseon kokoelmista. Lasimuseo on olemassa, jotta sinulla ja sinunkin lapsillasi olisi mahdollisuus tutkia ja oppia suomalaiseen lasiin liittyvästä menneisyydestä ja nykyisyydestä.

- Lasimuseon design-salissa on esillä suomalaisia **käyttö- ja taidelasiesineitä**, joiden suunnittelijat ja valmistuspaikat tiedetään. Esineen suunnittelija ja sen valmistajat ovat usein eri henkilöitä. Inspiraatio suunniteltuihin esineisiin on löytynyt usein esimerkiksi luonnosta, **geometrisista muodoista** ja **käyttötarpeesta** tai ongelmasta, joka on haluttu ratkaista. Jotkut esineet ovat taas puhtaasti taidetta, katsottavaksi ja ihmeteltäväksi. Osa esineistä on valmistettu läpikuultavasti, osan läpi ei taas näe. Joistakin esineistä voi löytää useita eri muotoja mielenkiintoisesti yhdisteltynä. Jotkut esineet kätkevät sisäänsä useita kerroksia – tällaisia esineitä kutsutaan joskus neliulotteisiksi.

TEHTÄVÄ:

Mikä lasiesine olen?

Kerratkaa oppilaiden kanssa **perusmuodot** (ympyrä, neliö ja kolmio), minkä jälkeen ohjeista oppilaita valitsemaan yksi perusmuodoista. Jaa oppilaille *Mikä lasiesine olen?* -tehtävämonisteet niin, että kunkin monisteessa on piirretty se perusmuoto, jonka kyseinen oppilas valitsi.

Ohjeista oppilaita työskentelemään tehtävämonisteen ohjeen mukaisesti (kohdat 1–5). Käykää tehtävänanto läpi yhdessä ennen työskentelyn aloittamista. Toivottavasti aikaa jää, jotta oppilaat voivat esitellä ja kertoa, minkä esineen he piirsivät ja miksi. (Tämän voi tehdä myös koulussa.)

Vinkki: Museolta lainattavat perusmuotosabluunat voivat auttaa oppilaita etsimään ja hahmottamaan eri muotoja lasiesineistä.

MIKÄ LASIESINE OLEN?

- 1) Tutki lasimuseon esineitä.
- 2) Valitse hieno, jännittävä tai hassu esine, josta löydät muodon.
- 3) Piirrä valitsemasi esine. Väritä piirros valitsemasi esineen väriseksi.

4) Tutki esinettä ja sen tietolappua. Täytä seuraavat tiedot viivoille:

ESINEEN NIMI: _____

SUUNNITTELIJA: _____

MILTÄ ESINE NÄYTTÄÄ? _____

MIHIN SITÄ KÄYTETÄÄN? _____

5) Kysy kaverilta, löytääkö hän piirtämäsi esineen museosta.

MIKÄ LASIESINE OLEN?

1) Tutki lasimuseon esineitä.

2) Valitse hieno, jännittävä tai hassu esine, josta löydät muodon.

3) Piirrä valitsemasi esine. Väritä piirros valitsemasi esineen väriseksi.

4) Tutki esinettä ja sen tietolappua. Täytä seuraavat tiedot viivoille:

ESINEEN NIMI: _____

SUUNNITTELIJA: _____

MILTÄ ESINE NÄYTTÄÄ? _____

MIHIN SITÄ KÄYTETÄÄN? _____

5) Kysy kaverilta, löytääkö hän piirtämäsi esineen museosta.

MIKÄ LASIESINE OLEN?

1) Tutki lasimuseon esineitä.

2) Valitse hieno, jännittävä tai hassu esine, josta löydät muodon.

3) Piirrä valitsemasi esine. Väritä piirros valitsemasi esineen väriseksi.

4) Tutki esinettä ja sen tietolappua. Täytä seuraavat tiedot viivoille:

ESINEEN NIMI: _____

SUUNNITTELIJA: _____

MILTÄ ESINE NÄYTTÄÄ? _____

MIHIN SITÄ KÄYTETÄÄN? _____

5) Kysy kaverilta, löytääkö hän piirtämäsi esineen museosta.